

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Członek Zarządu
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

ZMPD L.dz..... Warszawa, dnia 07 sierpnia 2017 r.

wrhw
dnia

31-08-2017

992900/510/41/2017
UNP 2017-00232528

**Pan
Jan Buczek
Zrzeszenie Międzynarodowych
Przewoźników Drogowych w Polsce
Al. Jana Pawła II 78
00-175 WARSZAWA**

Szanowny Panie Przewodniczący,

W odpowiedzi na Pana pismo z 18 lipca 2017 r., (znak: 19/W/DTR/2017) uprzejmie wyjaśniam.

Kwestie związane z podleganiem ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego osób przemieszczających się zarobkowo w granicach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii regulują przepisy Unii Europejskiej o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.¹

Przepisy unijne² pod pewnymi warunkami umożliwiają rozszerzenie przepisów o koordynacji na obywateli państw trzecich. Przepisy rozporządzenia nr 883/2004 i rozporządzenia nr 987/2009 mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się

¹ m.in. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE Nr L 166/1 z 30.04.2004 r. ze zm.) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284/1 z 30.10.2009 r.)

² rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1231/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. rozszerzające rozporządzenie nr 883/2004 i rozporządzenie nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo (Dz. Urz. UE L 344/1 z 29.12.2010 r.)

w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego.³ Tym samym rozporządzenie nr 883/2004 i rozporządzenie nr 987/2009 mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, jeżeli dana osoba legalnie zamieszkuje na terytorium państwa członkowskiego. Legalne zamieszkanie jest zatem koniecznym warunkiem zastosowania tych rozporządzeń.⁴

Przepisy unijne⁵ zawierają katalog kryteriów służących określeniu miejsca zamieszkania (ośrodka interesów życiowych). Są to następujące kryteria dotyczące danej osoby:

a) czas trwania i ciągłość pobytu na terytorium zainteresowanych państw członkowskich,

b) sytuacja danej osoby, w tym:

- charakter i specyfika wykonywanej pracy, w szczególności miejsce, w którym praca ta jest zazwyczaj wykonywana, jej stały charakter oraz czas trwania każdej umowy o pracę,
- sytuacja rodzinna oraz więzi rodzinne,
- prowadzenie jakiegokolwiek działalności o charakterze niezarobkowym,
- w przypadku studentów – źródło ich dochodu,
- sytuacja mieszkaniowa, zwłaszcza informacja, czy sytuacja ta ma charakter stały,
- państwo członkowskie, w którym uważana jest za mającą miejsce zamieszkania dla celów podatkowych.

Kryteria ustalania miejsca zamieszkania nie są wyczerpujące i mają zastosowanie, ilekroć zachodzi potrzeba ustalenia miejsca zamieszkania danej osoby. W każdym przypadku do oceny, czy obywatel państwa trzeciego legalnie zamieszkuje w Polsce konieczne jest zbadanie stanu faktycznego.

Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości zwykły ośrodek interesów życiowych należy ustalić na podstawie faktów, z uwzględnieniem wszystkich okoliczności wskazujących na rzeczywisty wybór danego państwa jako państwa zamieszkania. Przy podejmowaniu decyzji dotyczącej miejsca zamieszkania danej osoby należy wziąć pod uwagę zwłaszcza sytuację rodzinną tej osoby, powody przeprowadzki,

³ art. 1 rozporządzenia (UE) nr 1231/2010

⁴ motyw 11 rozporządzenia nr 1231/2010

⁵ art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 987/2009

długość i ciągłość zamieszkiwania, to, czy ma ona stałe zatrudnienie oraz jakie są jej zamiary, uwzględniając wszystkie okoliczności.⁶

Należy zauważyć, że sama deklaracja (oświadczenie) danej osoby, że legalnie zamieszkuje w Polsce nie jest wystarczająca. Musi ona mieć potwierdzenie w stanie faktycznym. Aby to ustalić, Oddział ZUS może przeprowadzić postępowanie wyjaśniające z płatnikiem i/lub pracownikami, celem ustalenia, czy ośrodek interesów życiowych pracownika znajduje się w Polsce, z uwzględnieniem wyżej przedstawionych kryteriów.

Należy również podkreślić, że każda sytuacja badana jest indywidualnie. Ponadto, uprzejmie informuję, że prowadzone są prace nad opracowaniem nowych wniosków o potwierdzenie zaświadczenia A1, jak również dedykowanym dla Klientów poradnika wypełniania tych wniosków.

Ponadto informujemy, że dyrektywy 96/71/WE i 2014/67/UE dotyczą zakresu prawa pracy i stąd nie znajdują się w obszarze właściwości ZUS. Jednakże odnosząc się do Pana wątpliwości dotyczących przekroczenia dwuletniego okresu delegowania pracownika, na który zostało wydane zaświadczenie A1, pragniemy wyjaśnić, że kierowcom transportu międzynarodowego, wykonującym przewozy w wielu państwach członkowskich UE wydawane są zaświadczenia A1 na podstawie przepisów dotyczących pracy w kilku państwach członkowskich⁷, a nie delegowania pracowników.⁸ Przepis ten nie nakłada dwuletniego ograniczenia podlegania ustawodawstwu, jak ma to miejsce w przypadku delegowania.

z poważaniem

CZŁONEK ZARZĄDU

Mariusz Jedynak

⁶ wyroki ETS w sprawach: C-76/76 Di Paolo, C-102/91, C-90/97 Swaddling

⁷ art. 13 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 883/2004

⁸ art. 12 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 883/2004.